

Motion till riksdagen 2013/14:Ju410

av **Staffan Danielsson (C)**

Straff för att delta i terroraktiviteter

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten med en straffpåföljd för att delta i aktiviteter som har koppling till terroraktivitet.

Motivering

En översyn bör snarast göras kring kriminalisering av att delta i terroraktiviteter även om de inte innebär en grundfinansiering eller aktivt deltagande i terrorhandling. Självklart ska de åtgärder som föreslås beakta individens integritet. Att straff ändå bör utmätas enligt nedan är för att förhindra de terrorhandlingar som kan genomföras av de grupper och organisationer som svenska medborgare rekryteras ur och ansluter sig till.

Det får anses vara allmänt vedertaget, samt styrkt av tillgänglig forskning, att det saknas en generell profil på den individ som väljer att ta steget ut mot radikaliserings till aktivt deltagande i terrordåd. En ofta framhållen gemensam faktor, och faktiskt en av de främsta, anses dock vara social kontakt med redan radikaliserade individer. (Exempelvis Lorenzo Vidino, Center for Security Studies, 29 mars 2012.)

Frågan aktualiseras ytterligare i dagens situation där svenska medborgare de senaste åren deltagit i terrordåd utförda av terrorstämplade organisationer, samt i aktiv strid som ingående i grupper som benämns som "al-Qaidainspirerade" eller tillhörande andra våldsbejakande organisationer.

Tidigare i år har Säpo rapporterat att minst ett 40-tal svenskar deltar i strider i Syrien genom al-Qaidainspirerade, eller formellt anslutna organisationer. Antalet förväntas stiga, och om de radikaliserade militanta överlever striderna så är ett återvändande hem till Sverige sannolikt. Tidigare har svenska medborgare ingått, och ibland ingått i ledningen för, liknande grupper genom al-Qaida i Irak, formellt al-Qaidaanslutna al-Shabab i Somalia, al-Qaidaliknande

Fel! Okänt namn på

grupper i Afghanistan, samt andra organisationer likt Hizbollah och al-Nusra i Syrien.

”Stockholmsbombaren” Taimour Abdelwahhab, de fyra svenskar som greps (och senare dömdes) strax innan ett proklamerat terrordåd mot Jyllandsposten, samt två åtalade för aktivitet kring al-Shabab är fler exempel på radikaliserade svenska medborgare som har deltagit i militanta organisationers träningsläger utomlands eller deltagit i strid i Somalia, Syrien, Iran, Pakistan, Afghanistan m.fl. länder.

Idag kan man i Sverige aktivt delta i terrorgruppers träningsverksamhet, ibland finansiera dem, eller delta i strid med al-Qaidainspirerade organisationer utan att detta kan hindras trots vetskap innan avresa. Ej heller ges en straffrättslig påföljd efter eventuell hemkomst.

Detta gäller dock inte de som har befunnits skyldiga till krigsbrott, övriga direkta brott eller aktivt har deltagit i en direkt terrorhandling.

Eftersom en av de främsta faktorerna för radikalisering är social kontakt med redan radikaliserade, och eftersom de återvändande har nyvunna kunskaper i vapen- och sprängämneshantering, föreligger det en betydande risk för vidare radikalisering samt ökad risk för terrorisdåd i Sverige. De al-Qaidainspirerade grupperna har också pekat ut Sverige och svenska mål som legitima.

De svenska medborgarnas aktivitet i dessa organisationer har dock hittills i allt väsentligt resulterat i dåd utomlands. Följderna är fasansfulla.

Tusentals människor mördas, lemlästas och får sina mänskliga fri- och rättigheter kringskurva i de konflikter och förtryck som en del av dessa organisationers verksamheter lämnar efter sig, eller skapar utrymme för. Sett till internationella konventioners utgångspunkter så följer också ett rimligt folkrättsligt ansvar för Sverige att förhindra och motverka att krigsbrott, kring-skärning av fri- och rättigheter och terrorbrott sker.

Det är därför en angelägen fråga för både Sveriges befolkning och svenska intressen utomlands samt för att skydda människor i andra länder som dessa aktiviteter måste stoppas.

Från Säpos årsbok för 2012: ”Terrorhotet mot Sverige och svenska intressen härstammar främst från våldsförjämmande islamism, eller så kallade Al-Qaidainspirerade grupperingar” samt ”De flesta planerar inte attentat i Sverige utan söker istället stödja terrorism genom rekrytering, finansiering och resandeverksamhet. Rekrytering, radikalisering och finansiering sker ofta via sociala kontakter, men även genom föreläsningar och propagandaverksamhet, bland annat på internet.” (Säpo, årsbok 2012, s. 22.)

Vi vill att det införs en straffrättslig åtgärd som kan tillämpas redan vid ett initialt skede, t ex när någon aktivt deltar i terrorstämplade organisationers träningsläger eller arbetar för eller bidrar till att finansiera dessa gruppers aktivitet.

Detta bör kunna ge en avskräckande effekt på den som överväger att ta steget ut i aktivt deltagande eller i konkret finansiering av grupper och organisationer som deltar i våldsbekämpande aktiviteter och terrorism som medel för att uppnå politiska mål.

Fel! Okänt namn på

Det finns flera exempel på att de svenska medborgare som återvänt från konflikthärddar efter att ha deltagit i olika extrema grupper har haft svårigheter med att återgå till ett vanligt liv. De kan också drabbas av trauman efter allt de medverkat till.

Det finns länder inom Europa som har utrett frågan och även i vissa fall antagit konkreta lagförslag, exempelvis Danmark. Detta bör beaktas i utredningen.

Idag finns inte en specifik lagstiftning med restriktioner och straffsatser för att förhindra att svenska medborgare tar sig till konfliktområden i dessa syften, ansluter till antidemokratiska terrorgrupper, bidrar till övergrepp på civila eller utför angrepp på demokratiska stater. Det är också svårt att lagföra dessa. Inte heller lagförs dessa vid hemkomst om de inte kan bindas direkt till konkreta brott.

Säpo säger också i rapporten ovan att det finns aktörer i Sverige som medverkar i verksamhet kopplad till terrorism utomlands. Det är sannolikt inte ett begränsat eller övergående problem att hantera.

Motionen syftar till att regeringen ska genomföra en utredning i motionens anda i syfte att ta fram ett juridiskt regelverk för att motverka att svenska medborgare deltar i terroraktiviteter av olika slag. Regelverken ska också omfatta påföljder när man återvänder till Sverige efter att ha medverkat i terrorkopplade aktiviteter.

Stockholm den 30 september 2013

Staffan Danielsson (C)